

Herdenking Joods monument
Zondag 27 januari 2019
Toespraak burgemeester René Verhulst

“Als je achter je gesloten ogen je ogen nogmaals sluit, dan leven zelfs de stenen.”

Deze uitspraak van de Oostenrijkse toneelschrijver Peter Handke gaat over onze verbeeldingskracht.

Vandaag is het precies 74 jaar geleden dat concentratie- en vernietigingskamp Auschwitz werd bevrijd.

Vandaag staat deze gebeurtenis symbool voor de miljoenen mensen die in de kampen zijn omgebracht. Vandaag hebben we niet veel verbeeldingskracht nodig om stil te staan bij de gruwelijkheden die in de kampen zijn begaan. In gedachten zijn we bij al die slachtoffers.

Daarom zijn we vandaag samen, daarom staan we hier bij dit bijzondere monument.

“Als je achter je gesloten ogen je ogen nogmaals sluit, dan hoor je de voetstappen verstommen”.

Voetstappen van deze mensen waarvan de namen hier staan opgetekend. Mensen zoals u en ik. Mensen van vlees en bloed. Gewone mensen.

Een slager, een agent, een werktuigkundige, vaders, moeders.

Een kind van vijf.....

Voetstappen die abrupt tot stilstand zijn gekomen. Voetstappen van hen die er niet meer zijn. Die nooit de kans hebben gekregen om hun leven ten volle te leven.

In gedachten horen we de voetstappen van de laarzen van de bezetter. Geluiden en beelden die zijn vastgelegd in ontelbare films en documentaires. Over die donkere tijden waarin we niet vrij waren. Waarin zovelen intens leed is aangedaan. Ervaringen die doorwerken niet alleen in onze generatie maar doorgaan tot generaties ver na ons. Leed wat nooit zal en mag worden vergeten.

“Als je achter je gesloten ogen je ogen nogmaals sluit, dan wens je dat het nooit meer zal gebeuren.”

Hebben wij van de geschiedenis geleerd? De wereld is, net als toen, een plek geworden waar veel angst regeert. Na de oorlog hebben landen de handen ineen gelagen. Gingen verdragen aan, gingen zoveel mogelijk samenwerken. Want als je samenwerkt, elkaar kent en op elkaar kunt rekenen, word je nooit elkaars vijand.

Maar verdragen worden opgezegd, landen verschansen zich weer achter hun eigen grenzen.

Mensen die anders zijn worden vervolgd, mensen op de vlucht gaan van hand tot hand, kinderen worden opgesloten en uitgezet. Populistische leiders komen op, die enkel uit zijn op eigen gewin en macht.

Misschien ben ik te somber, misschien ook niet. Maar het geeft wel het belang aan van het levend houden van de lessen van de Tweede Wereldoorlog. Dus laten we elkaar blijven kennen, blijven samenwerken en voor elkaar opkomen.

En daarom is het zo mooi dat wij hier vandaag samen bij dit monument staan. Samen met elkaar, jong en oud, even denken aan die miljoenen namen die gegrift staan in ons collectieve geheugen, bij de namen die hier in Ede gegrift staan in marmer. Die talloze mensen waarvan de voetstappen zo lang geleden zijn verstild.....